

פרשת שופטים – מצנת המלחמה

בפרשה מוזכרים האנשים "החוזרים מערכי המלחמה", כלומר מי שמחמת נסיבות אישיות אין מאפשרים להם להשתתף במלחמה, והם: מי שבנה בית ולא חָנְכוּ, מי שנטע כרם ולא חָלְלו, מי שאירש אישה ולא לקָה, ומי שהוא ירא ורך לבב.

כתב הרמב"ם בהלכות מלכים (פרק ז הלכה ד): "במה דברים אמורים, שמחזירים אנשים אלו מערכי המלחמה, במלחמת הרשות; אבל במלחמת מצנה הכל יוצאין, אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה". מלחמת מצנה היא מלחמה לכיבוש שטחי ארץ ישראל, או כדי להגן על יהודים מפני אויבים הזוממים לפגוע בהם (הלכות מלכים פרק ה הלכה א).

לפי זה, המלחמות שאנו נלחמים באויבי ישראל הרי הן מלחמות מצנה שאי אפשר להשתחרר מהשתתפות בהן.

שונה מצנת המלחמה מכל המצוות, וכפי שלמדנו מבעל "מנחת חינוך" (מצנה תכ"ה): כל המצוות נדחות מפני הסכנה, שאם בקיום המצנה עלול אדם להסתכן, הוא פטור מקיום המצנה, חוץ ממצנת המלחמה שאותה חייבים לקיים גם אם היא כרוכה בסיכון חיי חיילנו.

בגלל חשיבות המצנה ממנים כוהן מיוחד שתפקידו לעודד את החיילים שיילחמו בכל כוחם, וכוהן זה נקרא "כוהן משוח מלחמה" ודינו ככוהן גדול.

וכך אומר הכוהן ללוחמים: "שִׁמַע יִשְׂרָאֵל! אַתֶּם קָרְבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל אֲיִבֵיכֶם, אֵל יָרֵךְ לְבַבְכֶם, אֵל תִּירָאוּ, וְאֵל תַּחַפְּזוּ, וְאֵל תַּעֲרָצוּ מִפְּנֵיהֶם!" והטעם לכך שלא צריך לפחד הוא: "כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם הֵהָלֵךְ עִמָּכֶם, לְהִלָּחֵם לְכֶם עִם אֲיִבֵיכֶם, לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם" (דברים כ ג-ד) – הקב"ה נמצא במחנה ישראל בזמן המלחמה והוא מגן עליהם ומצליח מלחמתם.

בפרשת כי תצא מנמקת התורה שצריך לשמור על קדושת המחנה "כִּי ה' אֱלֹהֵיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקִרְבְּךָ מִצְנֵה לְהַצִּילֲךָ וְלָתֵת אִיבֵיךָ לְפָנֶיךָ" (כג טו), וכתב שם הרמב"ן "כי המחנה כולו כמקדש ה'". מכאן שיש שני מקומות קדושים בארץ ישראל: בית המקדש והמחנה הצבאי. הואיל ושכינת ה' שורה באופן מיוחד במחנה של צבא ישראל, צריך שיהיה שם כוהן גדול, כמו שצריך כוהן גדול בבית המקדש. נמצא ששני כוהנים גדולים משמשים בו זמנית: הכוהן הגדול שעובד בבית המקדש, והכוהן הגדול משוח המלחמה אשר מרים את רוח העם במחנה הצבאי.

ארץ ישראל אמונה טהרת המשפחה בית המקדש פרשת שבוע תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
 אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
 מתוך אתר שי לשי" : shayleshay.co.il

וכתב הרמב"ם בהלכות מלכים (פרק ז הלכה טו) "וכל הנלחם בכל לבו בלא פחד, ותהיה כוונתו לקדש את השם בלבד – מובטח לו שלא ימצא נזק, ולא תגיעהו רעה, ויבנה לו בית נכון בישראל, ויזכה לו ולבניו עד עולם, ויזכה לחיי העולם הבא".

אשרי הזוכה לקיים מצוה חשובה זו, מצנת המלחמה באויבי ישראל.